

Türkiye Geneli
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI
TEMEL YETERLİLİK TESTİ

SINAV KODU				
Y	2	5	2	5

TYT

DENEME SINAVI

5

T.C. KİMLİK NUMARASI	
ADI	
SOYADI	
ÖĞRENCİ NUMARASI	

ADAYIN DİKKATİNE!

SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.

1. Bu sınavın süresi 165 dakika, soru sayısı 120'dir. (Türkçe 40 - Sosyal Bilimler 20 - Temel Matematik 40 - Fen Bilimleri 20).
2. TYT ve AYT puanlarının birleştirilebilmesi için optik cevap kâğıtlarında **aynı T.C. Kimlik Numarasının** ve **aynı öğrenci numarasının** kodlanması gerekmektedir. Farklı kodlama yapıldığında cevap kâğıtlarınız eşleştirilemeyecek ve puanlarınız hesaplanamayacaktır.

★ ÖZDEBİR'in hazırladığı bu sınavların her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının ÖZDEBİR'in yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar doğabilecek hukuki ve cezai sorumluluğu, testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

TÜRKİYE GENELİ YKS DENEME İŞ TAKVİMİ

- Yanıt anahtarları ve video çözümler, sınavın son günü pazartesi Saat 17.00'te yayınlanır.
- Sınav bitiminde toplanan soru kitapçıkları, sınav sonrası ilk salı gününden önce dağıtılmaz.
- Sınavın kesin sonuçları ve sıralama listeleri, sınavdan 10 gün sonra yayınlanır.

“ Değerli Öğrencimiz,

Bu denememizin sonucunda bilgi eksiklerinizi, Türkiye genelindeki yaklaşık sıranızı ve puanınızı görebileceksiniz.

Soruların ve yanıtlarının paylaşılması, sınav kurallarına uyulması sizin ve tüm öğrencilerimizin en doğru sonuçlara ulaşmasını sağlayacaktır.

Gösterdiğiniz duyarlılığa teşekkür eder, başarılar dileriz.

”

Deneme sınav tarihlerimizi www.ozdebir.org.tr adresinden takip edebilirsiniz.

İnternette
Alışveriş

www.ozdebiryayinlari.com

TYT
AYT

TEMELDEN

ÇIKTI

- Örnek soru çözümleri
- Uygulamalı sorular
- Kavrama testleri
- Prova testleri
- Genel Denemeler

- Video çözümlü
- Akıllı tahta uyumlu

Özdebir Türkiye Geneli
Deneme Sınav Komisyonları'nca,
MEB programlarına
uygun olarak hazırlanmıştır.

SORU BANKALARI

Bizi takip edin

TÜRKÇE TESTİ

1. Bu testte 40 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Türkçe Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Yazar, bu öykülerinde çocukluk ve ilk gençliğindeki imgelerin derin kuyusuna girmiş; dipteki kayaları su yüzüne çıkarmış. Dile getirilen ve gösterilen insani durumları yavaş yavaş aydınlatarak vermiş. Yaşanmışlıklara dikkatli ve zarif dokunuşlar yaparak onlardan edebiyat tadı almamızı sağlamış. Sonuçta en diplerden çıkardığı kayaları çatlatmadan yontmayı başarmış.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen yazarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir yazınsal türün sağladığı anlatım olanaklarını en iyi şekilde kullandığı
- B) Duyarlı bir yaklaşımla toplumu ilgilendiren hassas konuları gündeme taşıdığı
- C) Yaşadıklarına özenli bir çalışmayla edebî bir nitelik kazandırdığı
- D) Anılarına yer verdiği anlatılarda içerikten çok, üsluba önem verdiği
- E) Edebiyatın olanaklarını kullanarak sıradan olay ve durumları estetik bir görünüşle anlattığı

2. Bir nesneye dev aynasından ya da bir merceği ters çevirip küçülterek baktığımızda nasıl farklı ---- yaşadığımız olaylar da ---- büyük ya da küçük değildir; olaylar bizim onları görmek istediğimiz kadar ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) algılıyorsak - bunun gibi - büyüktür
- B) biliyorsak - aynı şekilde - önemlidir
- C) seziyorsak - her zaman - etkilidir
- D) buluyorsak - çoğunlukla - yol göstericidir
- E) biçimleniyorsa - hiçbir zaman - değişir

3. I. Bir kişi ciddi iç kanamaya neden olan bir travma yaşadığında ilk birkaç dakika hayati önem taşır.
II. Kanamayı kontrol altına almak için hızlı bir şekilde hastaya damar yolundan ilaç vermek gerekir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Travmaya neden olan iç kanamalarda kanamayı kontrol altına almak için kanamanın olduğu ilk birkaç dakika içinde hastaya damar yolundan ilaç vermek hastanın hayatta kalması için gereklidir.
- B) Travma sonucunda ortaya çıkan ciddi iç kanamalarda kanamayı kontrol altına almak amacıyla ilk birkaç dakikada hızlı bir şekilde hastaya damar yolundan ilaç vermek, yaşamsal öneme sahiptir.
- C) Ciddi iç kanamalarda kanamayı kontrol etmek için hızlı bir şekilde hastaya damar yolundan verilen ilaç, travmanın neden olduğu hayati tehlikeyi atlatmada büyük önem taşır.
- D) Travmaya bağlı ciddi iç kanamalarda ilk birkaç dakikada kanama kontrol altına alınamazsa hastaya damar yolundan ilaç vermek, hastayı kurtaracak hayati öneme sahip bir seçenektir.
- E) İç kanamaya neden olan bir travma yaşayan hastalara ilk birkaç dakikada kan yoluyla ilaç vererek yapılan hızlı müdahaleler, hayati tehlikenin atlatılması için yeterli olacaktır.

4. (I) Güneş gözlükleri, gözü zararlı UV ışınlarından koruyan önemli aksesuarlardır. (II) Kaliteli güneş gözlükleri, yalnızca gözü rahatlatmakla kalmaz; aynı zamanda katarakt ve makula dejenerasyonu gibi ciddi göz rahatsızlıkları riskini azaltır. (III) Günümüzde birçok insan güneş gözlüklerini yalnızca estetik gerekçelerle kullanmayı tercih ediyor. (IV) Ancak UV ışınlarının bulutlu havalarda bile gözlere zarar verebileceği unutulmamalıdır. (V) Bu nedenle uzmanlar, açıklamalarında güneş gözlüklerinin yalnızca yaz aylarında değil, yıl boyunca kullanılması gerektiğinin altını çiziyor.

“Güneş gözlükleri”nden söz edilen bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, işlevinden söz ediliyor.
B) II. cümlede, sağladığı bazı tıbbi yararlar dile getiriliyor.
C) III. cümlede, daha çok hangi amaçla kullanıldığına değiniliyor.
D) IV. cümlede, kapalı havalarda UV ışınlarının zararlarını tamamıyla durdurduğu belirtiliyor.
E) V. cümlede, kullanımının mevsimsel olarak sınırlandırılmaması gerektiğine dikkat çekiliyor.
5. I. Okuma ile ulaşmak istediğimiz hedef arasında doğrudan bir ilişki olduğundan okuma eyleminden amacımız neyse sonuç da bizi oraya götürür.
II. Okuma rastgele, bilinçsiz ve bilgisizce yapılırsa zaman kaybı ve hayal kırıklıkları kaçınılmaz olur.
III. Şuurlu bir şekilde seçim yapmadan gelişigüzel yapılan bir okuma eylemi, kişiyi arzu ettiği kazanımlardan uzak kılar.
IV. Okuma eylemi, bireyin, düşünsel yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için bir gerekliliktir.
V. Kitap okuyanlar hayat ve insan bilgisi ile donandıkları için olaylara daha geniş bir açıdan bakarak anlam verirler.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) IV ve V

6. Deyimler; bir milletin örf, âdet ve kültürünü, dünyaya bakışını gözler önüne serer. Ant içmek deyimiiyle bir şeyi yapmaya veya yapmamaya söz verildiğini, darısı başına derken bir başarı ve mutluluğun başkası için de istendiğini anlatmak isteriz. Biriyle aşık atmaktan söz ederken onunla yarış edildiğini; altı kaval, üstü şışhane deyimiiyle inatçılık ederek karşısındaki ile bir türlü anlaşmaya yanaşmamayı ortaya koyarız. Palavra atmak deyimini ise asılsız bir söz veya haberi gerçekmiş gibi ortaya atmak anlamında kullanırız.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Öteden beri bir sorun olduğunu, iletişimin bu sorunlar yüzünden bozulduğunu söylüyordu. Ben de yaptığım tetkik neticesinde durumun anlatıldığı kadar vahim olmadığını fark ettim.

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Söylediklerine bakılırsa o, yüksek lisans eğitimi için Fransa'ya gitmeyi ve eğitim sonrası da orada yaşamayı düşünüyor.
B) Bilim insanları, Dünya'ya çarpan bir gök taşının dinozorların yaşamına son veren süreçleri başlattığına yönelik tahminler yapıyor.
C) Farklı kültürle sahip insanların çatışmadan bir arada yaşamasının hoşgörüyeye bağlı olduğunu biliyor.
D) İzlediğim belgeselde, yaşadıkları bölgelerin fiziksel koşullarından dolayı çocukların okula ulaşmak için çok büyük çaba sarf ettiği anlatılıyordu.
E) Dizilerin izlenme oranlarına yönelik araştırma yaptırılan bir yapımcı, en çok duygusal dizilerin izlendiğini görmüş.

8. Günümüzde teknolojiye tam anlamıyla uzak bir çocukluk ve ergenlik dönemi düşünülmemeyeceği gibi, teknolojiyle sürekli içli dışlı bir çocukluk döneminin de birçok anlamda sakıncaları olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Çocukların gelişimlerini sağlıklı şekilde tamamlatabilmeleri için yedi yaşına kadar bilgisayar ve internet kullanılmamaları gerektiğine dair uzman görüşleri bulunmaktadır. Konuya farklı yaklaşımlar tarafından ise bilgisayar ve internet kullanımına tamamen engel konulması önerilmemektedir. Çocuklara dijital araçların kullanımına yönelik bir bakış açısı kazandırılması ve çocukların kontrollü uygulama ile verimli bazı dijital cihazlara küçük yaşlardan itibaren alıştırılması gerektiği bildirilmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Dijital dünyanın çocuklar üzerindeki olumlu veya olumsuz yanlarını vurgulayan yaklaşımlardan herhangi birini olduğu gibi kabul etmek doğru bir tutum değildir.
- B) Yeni nesil; teknolojiye, dijital araçları kullanmaya, dijital içerik üretmeye ve bu içerikleri anlamaya bir önceki nesilden daha yatkındır.
- C) Dijital teknolojiler, sosyal ve kültürel açıdan olumsuzluklar barındırır da bu teknolojinin eğitimde kullanılması günümüzde bir zorunluluk hâline gelmiştir.
- D) Çocukların dijital teknolojileri kullanma becerilerini erken yaşta geliştirmelerini sağlamak, bu teknolojileri yasaklamaktan çok daha önemlidir.
- E) Çocukları modern çağın teknolojilerinden mahrum bırakmak, onların eğitiminde yapılan en büyük yanlışlardan biridir.

9. (I) Yazar; gizemli, üstü örtük, lirik bir dille kurar öykülerini. (II) Anlatıcı ile kahramanın, gerçek ile düşlerin iç içe geçtiği öykülerde alışılmış sözcükler hep farklı ve şişirtici anlamlarda çıkar karşımıza. (III) Coşkulu, destansı, lirik söyleyişle zaman zaman anlam belirginleşmez; anlatımın temel vurgusu öne çıkmaz. (IV) Anlatıcı, anlattığı şeylerin, bir hikâye, durum, olay olarak somutlaşmasını istemez; derinlikli, güçlü cümlelerle oluşturulmuş bir metin olarak kalmasını ister. (V) Öyküler, hep bir kaybın arkasından yaşanan hüznü anlatır; bundan dolayı karakterler hep mahzundur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde üslupla ilgili bir özelliğe değinilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Amerikan öykücülerinin ortak özelliği, diyaloga önem vermeleri ve en sert, katı, acımasız olayları bile belli bir serinkanlılıkla anlatmalarıdır. Öyküler, sıradan bir günmüş gibi öylesine konuşmalarla başlar ve giderek anlatıcı, okuru hayatın sert yüzüyle karşı karşıya getirir. Bir ailenin sürgüne gönderilmesi de bir kadının çocuğunu kaybedişi de aynı serinkanlılıkla kurgulanır. Bir kahraman "İşte bu kötüdür." diye sunulmaz, "Aslında hiç kimseden farkı yok." diye sunulur. Bencillik, çıkarıcılık, kibir; abartmadan ele alınır. Dolayısıyla bu öykülerde kötülük bir klişe olarak belirmez; insanın kötülüğü nasıl uç noktaya vardırılabileceği, gerekçeleriyle ortaya konur.

Bu parçaya göre

- I. Tek yönlü karakter oluşturmaktan kaçınma
- II. İnsanların zayıflıklarını olağan karşılama
- III. İnsanların olaylardan ders almalarını amaçlama

yargılarından hangileri "Amerikan öykücülerinin" özel-likleri arasında sayılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

11. Modern zamanların bize bir armağanı olan yapay zekâ; yaşam tarzımızı, çalışma anlayışımızı ve iletişim kurma kanallarımızı inanılmaz bir hızla değiştirmektedir.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - nesne - yer tamlayıcısı - yüklem
- B) Özne - nesne - zarf tümleci - yüklem
- C) Nesne - zarf tümleci - belirtili nesne - yer tamlayıcısı - yüklem
- D) Zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
- E) Zarf tümleci - özne - nesne - yüklem

12. Soğuk bir güneşin ağıdını işittim
Hatırası bile yabancı gelir diye
Eksilttim günlerimi bir bir
Gün boyu örtüldü üstüme hüzün

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Kaynaştırma ünsüzü
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü türemesi
E) Ünlü daralması

13. Ankara'nın Çubuk ilçesinden yaklaşık yirmi iki kilometre
I II
uzaklıkta bulunan Karagöl Tabiat Parkı, doğaseverleri zi-
III
yarete bekliyor. Doğal güzellikleriyle âdeta yağlı boya
IV
tabloları andıran park, Kavak dağının eteklerinde ziya-
V
retçilerine tabiatla iç içe vakit geçirme imkânı sunuyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Biri var, Kurtuluş Parkı'nda oradadır akşamları
Birini bekler gibi durur, üşümüş gibi biraz da
Acaba kimden kaçırır bakışlarını
Ve korkuyla harelenen gözleri
Kendini ele verir çoğu zaman

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz zamir
B) Kişi zamiri
C) Dönüşlülük zamiri
D) İşaret zamiri
E) Soru zamiri

15. Bazı yabancı kökenli kelimeler "etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak" yardımcı fiilleriyle birleşirken bir ses olayı gerçekleştiğinde bitişik yazılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Tam işe yarayacağı zaman bizim genç usta ortadan kaybolmuştu.
B) Kara Memiş elli yaşına gelince korsanlar tarafından azadedilmişti.
C) Bize yaptığın kötülükleri hiç affetmeyeceğiz.
D) Hayatının sonuna kadar böyle her gününü kendine zehredemezsin.
E) Müdürün birlikte kitap fuarına gitme teklifini reddetmedik.

16. İdeal bir balıkçılık deneyiminin nasıl olması gerektiği, balıkçıdan balıkçıya değişir. Örneğin deneyimli bir balıkçıya göre başarılı bir avın en önemli şartı şudur () doğru zaman ve doğru yerde avlanmak () Ancak sadece bu yeterli değildir; hava şartları, kullanılan ekipman ve sabırlı olmak da avın başarısını etkiler. Balıkçılık, bir hobi faaliyeti midir () Evet ama sadece bir hobi değildir, aynı zamanda insanın doğayla uyumunu ve sabrını test eden bir deneyimdir. Balıkçılık kültüründe efsaneleşmiş bazı yöntemler ve teknikler vardır () sinek oltası, dalyan yöntemi, zıpkınla avlanma, açık deniz balıkçılığı () Bu teknikleri ustalıkla uygulayanlar, balıkçılığın zirvesine ulaşmış kabul edilir.

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (:) (...) (!) (:) (...)
B) (;) (.) (?) (;) (.)
C) (:) (.) (?) (:) (...)
D) (;) (...) (.) (:) (...)
E) (:) (.) (!) (,) (...)

17. Tarık Buğra'nın ardından yapılan değerlendirmelerin içinde İsmail Kara'nın sözleri (I) yazarın edebî ve düşünsel yönlerini öne çıkarır. "Romanlarında hem insanın iç dünyasını hem de toplumsal değişimleri ustalıkla işleyen bir yazar olan Tarık Buğra (II) sadece bir edebiyatçı değil aynı zamanda bir düşünce insanıdır (III) onun eserlerinde bireysel ile toplumsal olan daima yan yana bulunur." diyen Kara (IV) Buğra'nın eserlerine derinlemesine yaklaşır. Ayrıca Ahmet Hamdi Tanpınar (V) "Tarık Buğra'nın eserleri, hem klasik hem modern edebiyatın izlerini taşır." diyerek onun başka bir yönüne dikkat çeker.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Art Nouveau, zarif dekoratif süslemelerin öne çıktığı bir mimari tarzdır. Bu tarz, aynı zamanda tipografide ve mobilyaların tasarlanmasında da etkili olmuş bir mimari düşüncedir. İlk örnekleri Fransa'da ortaya çıkmış, zamanla Avrupa ve Amerika'da da yaygınlaşmıştır. ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilirse "Art Nouveau mimari tarzında değişim yaşandığı" sonucuna ulaşılır?

- A) Art Nouveau'nun ilk örnekleri kiliselerde kullanılırken zamanla soyluların saraylarında, büyük kentlerin varlıklı kesimlerinde kullanılmaya başlanmıştır.
B) Art Deco'daki gibi el yapımı ürünlerle modern ürünlerin sentezi Art Nouveau'da görülmez, salt el yapımı süslemelere yoğunlaşılır.
C) Bu tarzda kıvrımlı ve oval çizgilerin yoğun olarak kullanılması, mimari ürünlerin ilgi çekici olmasını sağlamıştır.
D) İlk örneklerde ahşap kullanılırken teknolojiyle birlikte çizimler karmaşıklaşmış, Almanya'da alüminyum Amerika'da metal kullanılmaya başlanmıştır.
E) Art Nouveau tarzında temel desenler, doğada var olan çiçek ve bazı bitki türlerinden ilham alınarak oluşturulmuştur.

19. I. Aslında gençler, temelde bir ihtiyacı karşılamak için bu davranış biçimine yöneliyor.
II. Ancak bu durum, aşılması zor başka sıkıntıları da beraberinde getiriyor.
III. Günümüzde gençlerin duyguları ile başa çıkma, kendilerini bulma süreçlerinde telefon ve interneti yoğun olarak kullanmasına sıkça rastlanıyor.
IV. Zamanla gençlerde bilişsel, duygusal, sosyal, akademik, fiziksel anlamda birtakım sorunlar gelişebiliyor.
V. Söz gelişi kendini ifade etme, sosyalleşme, anne babadan göremediği ilgiyi bulma gibi ihtiyaçlar bunlar arasında önde geliyor.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Ünlü sanatçı, hayattaki sıkıntılardan, küçük, sıradan bir objeden, bir takıntıdan, bir hayalden bir öykü çıkarabilir. Onun henüz genç bir sanatçıyken dergilere yazdıkları öyküler sanat anlayışının temel kodlarını taşımaktaydı. O, öykülerinde toplumda yaşanan olumsuzlukları daha etkili ve vurucu bir şekilde aktarmak amacıyla asıl niyetini gizleyerek bütün bunları doğal bir durummuş gibi ters-ten bir yaklaşımla sunarak eleştirir. Okurun hakikati kendisinin arayıp bulmasını ister. Fantastik anlatı kullanılarak da gerçek yaşamın nasıl apaçık yansıtılabileceğinin yetkin örneklerini verir. Öykülerinde dram, gülmecesel unsurlar iç içe geçer ve bunların birleşiminden hakikat ortaya çıkar. Felsefeden, şiirden, halk anlatılarından, halkın gelenek ve göreneklerinden beslenir. Eserleriyle ilgili okur geri dönüşümlerini dikkate alan yazar yeri geldiğinde eserlerinin sonraki baskılarında değişiklik yapmaktan da çekinmez.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Folklorik öğelerden yararlanmıştır.
B) Öz eleştiriden kaçınmamaktadır.
C) Mizahi bir söyleyişi benimsemiştir.
D) Yaşamsal gerçekliğin farkındadır.
E) Anlaşılması çaba isteyen eserler vermiştir.

21. (I) Sözlü ifadeler kullanamayan pandomim sanatçıları, bunun eksikliğini sahnede bedenlerini konuşturarak giderir. (II) Tıpkı dansçıların olduğu gibi pandomimcinin de en önemli anlatım aracı olan beden, baştan ayak parmak uçlarına kadar ifade yüküdür. (III) Kendine güvenen bir karakteri oynayan pandomimci dimdik durup hızlı, belirgin hareketler yapar; utangaç karakteri oynarken bedenini kendini korumak ister gibi içine çeker. (IV) Oyuncunun sahnede nasıl oturduğu da canlandırdığı kişiyi anlamamız için ipuçları içerir. (V) Koltuğa eğreti oturmuş, dizlerini birleştirip sırtını kamburlaştırmış bir oyuncunun te-dirgin bir ruh hâlini ortaya koyduğunu hemen anlarız. (VI) Bedeni anlaşılır kılmak için ona hâkim olmak gerektiğinden karakterleri doğru canlandırabilmek için pandomimcinin gözlem yeteneği gelişmiş olmalıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

22. Uzun süredir öykülerini dergilerde izlediğimiz yazar, bu öyküleri farklı şekilde gruplandırarak kitaplaştırmıştır. Atmosfer yaratmada, sahne kurmada, karakter çizmede başarılıdır. Anlatımda yapaylığa düşmeyen, satır satır, özenle örülen bir yapı inşa eder. Olağanüstü olaylara başvurmadan sıradan durumlara eğilir. Anlatıcı hikâyeyi anlatırken her olayı, her hareketi, her söylenen sözü için derinliklerinde, bilincinde enine boyuna tartışır. Bu tutum da onu daha rafine, daha sahici ve daha etkili bir anlatımı yakalaması sonucunu doğurur. En sarsıcı, dramatik insani durumlarda bile yalın, sakın, serinkanlı anlatımını korur. Acıklı, dokunaklı hayat hikâyelerini ironinin gücünden yararlanarak hafifletip yumuşatır. Onun öykülerinde ucu açık sonlar, parçalılık, tamamlanmamışlık; bir biçimsel tercih olarak ortaya çıkar.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Başarılı ve gerçekçi kurgular yaptığı
B) Gülmeceyi, yoğun duygusallığı dengeleyici bir unsur olarak kullandığı
C) Gerçek dışı ayrıntılara yer vermediği
D) Öykülerinin farklı zamanlardan izler taşıdığı
E) Öykülerinin belirgin bir finalinin olmadığı

23. ----. Bugün okuduğunuz 18. yüzyıl metninde geçen bir kelime o yüzyılda zihinde bambaşka bir kavramı karşılıyor olabilir. Bunu bilmiyorsanız metni yanlış yorumlarsınız. "Ben hep son yirmi yılda yazılmış metinleri okurum." diyemezsiniz ya! Bu durum bazen de insana zevk verir. Etimoloji bu yüzden aynı zamanda eğlendiricidir. Mesela bugün rahatça kurduğunuz bir cümlemin beş yüz yıl önce bir hakaret ya da aşağılamayı karşıladığını görmek hem şaşırtıcı hem de eğlencelidir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Etimoloji, kelimelerin tarih boyunca uğradığı anlam değişikliklerini inceler
B) Etimoloji, bir kelimenin ilk kullanımının izini sürerek hangi dilden geldiğini belirler
C) Etimoloji, kelimelerin ses yapısındaki değişiklikleri ortaya koyar
D) Etimoloji, kelimelerin dil aileleri içindeki dağılımı ve ilişkileri hakkında bilgi verir
E) Etimoloji, farklı diller arasındaki etkileşimleri ve kelime alışverişlerini araştırır

24. Gündelik hayat, doğal hâliyle onu anlamayı olanaksızlaştıran pürüzlerle doludur. Oysa onu soyutlamalarla bir edebî esere almak, aslında ne olduğunun anlaşılmasını kolaylaştırmakla kalmaz; bizi tam da o olduğuna inandıracak sahicilik de kazandırır. Yazar, bir ayrıntıyı onu örten fazlalıkları atarak edebiyata aldığı o ayrıntı sıra dışılık kazanır. Edebiyat yapıtları bizden başkalarını da içine alan dünyalar kurar. Bu yapıtlardaki sözcükler, kendilerine önceden verilmiş anlamları iki yönlü kullanarak hem taşıdıkları anlamlara uygun kurmaca gerçekler oluşturur hem de o gerçeklere çarpıcı anlamlar kazandırır.

Bu parçadan hareketle edebiyat ve edebiyat yapıtları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gerçek olaylara estetik duyarlılıkla yaklaşırken düşündürmeyi de amaçladığı
B) Gerçekliğin baktıkça görünmeyen doğasını etkili biçimde gösterdiği
C) Sıradan ayrıntılardan beslenerek onları toplumsal bir bakış açısıyla yansıttığı
D) Dilin gündelik kullanımdan daha sade ve anlaşılır olmasına dikkat edildiği
E) Olayları olduğu gibi değil, olması gerektiği gibi algılamaya yönelttiği

25. • İnternet bağımlılığından kurtulmak için neler yapılabilir?
- İnternet bağımlılığı insana ne gibi zararlar verir?
 - İnternet bağımlılığının belirtileri nelerdir?
 - Kimler internet bağımlılığına daha yatkındır?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) İnternet bağımlılığı, internetin yaygınlaşmasıyla birlikte 1990'lı yılların sonunda dikkat çekmeye başlayan bir kavramdır. İlk kez 1995 yılında Dr. Ivan Goldberg, internet bağımlılığını esprili bir şekilde tanımlamış ve o dönemde bu terim bir "şaka" olarak algılanmıştır. Ancak zamanla bu bağımlılık gerçeğe dönüşmeye başlamıştır.
- B) Fizyolojik açıdan bir kişide depresyon, sosyal fobi ya da başka psikopatolojiler varsa bu kişinin internet bağımlısı olma riski çok yüksektir. Kişilik özellikleri bakımından içe kapanık, kendini ifade edemeyen insanlar da bu gruba dâhildir.
- C) Öncelikle bir uzmandan destek almak iyi olabilir. Bunun dışında kişinin boş zamanlarını yapılandırması, sosyal hayatını değiştirmesi, sanal dünyadan uzaklaşıp gerçek hayatla bağlantı kurması önemlidir.
- D) Bireyin sosyal ilişkilerini zayıflatarak yalnızlık ve depresyon gibi duygusal sorunlara yol açabilir. Fiziksel olarak uzun süre ekran başında kalmak uyku bozukluklarına, göz yorgunluğuna ve duruş bozukluklarına neden olabilir.
- E) Çevrim dışıyken sürekli interneti düşünmek, uzun süre internete bağlı kalmak sayılabilir. Kişi internete giremediğinde huzursuzluk, stres veya sinirlilik hissediyorsa internet bağımlılığından söz edilebilir.

26. İnsan, uygarlaşma süreçlerinde doğayı büyük ölçüde ehlileştirip egemenliği altına almıştır. Oysa günümüz insanı; teknolojiye inanılmaz gelişmeler, iletişim ve dinleme aygıtlarının yatak odalarına kadar girmesi, egemen politik ve ekonomik süreçlerin her ilişkiye ve her olguya karışması ve böylelikle yönlendirici olması karşısında kendini yitirecek şekilde aciz duruma düşmüştür. İnsanlar âdeta kendi yarattığı canavarların kazdığı karanlık kuyularda çırpınmaktadır. Oysa çağımızın kalabalık dünyasında hiç de yalnız değildir insan ve içinde devindiği karanlık kuyu asla ona uygun olamaz. Post-modern yaşam koşullarının ve dayatmaların yok etmekte olduğu çağdaş insanın uyanıp silkinmesi, nasıl bir kimse olduğunu gösteren özelliklerin bütününe de yeniden kavuşması gerekmektedir.

Bu parçada özellikle aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmaktadır?

- A) Modern çağın gelişmelerinin insanın özgürlüğünü elinden alarak onu kimliksizleştirmesinden
- B) Teknolojik gelişmelere bağlı olarak insanların millî ve kültürel değerlerden uzaklaşmasından
- C) Modern yaşamla birlikte elde edilen konforun, kişilerdeki insancıl duyguları aşındırmasından
- D) Teknolojinin imkânlarıyla beslenen insanların, zamanla doyumsuz bir kişiliğe bürünmesinden
- E) Çağın oluşturduğu her yeni gelişmenin insanlar tarafından bir ihtiyaç gibi algılanmasından
27. (I) Depresyonun ortaya çıkışında biyolojik, psikolojik ve çevresel etkenlerin rol oynadığı bilinmektedir. (II) Genetik yatkınlık, sinir sistemi dengesizlikleri, stresli yaşam ve travmalar depresyonun gelişmesinde etkili olabilmektedir. (III) Depresyonun belirtileri sadece duygusal değil fiziksel olarak da kendini gösterir. (IV) İştah kaybı veya aşırı yemek yeme, uyku problemleri ve sürekli yorgunluk bu belirtiler arasındadır. (V) Neyse ki depresyon tedavi edilebilir bir hastalıktır ve terapi, ilaç tedavisi veya her ikisinin birlikte uygulanması, hastaların iyileşmesinde etkili olmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Belirtiler kendini gösterir göstermez tedaviye başlanmayan depresyon, kişinin yaşam kalitesini ciddi şekilde düşürür; iş veya eğitim performansını olumsuz yönde etkiler." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

28. Doğanın vazgeçilmez bir kuralı durumundaki “değişim”, doğal olarak kültür ve kültür çatısı altında üretilen tüm ürünler için de kaçınılmaz bir süreçtir. Bu sürecin ortaya çıkması, çoğu zaman tek bir nedenle açıklanamayacak şekilde çoklu ve karmaşık bir yapıda gerçekleşir. Bu bakımdan, herhangi bir alandaki değişimin, birbirlerini de etkileyen çok çeşitli nedenleri olabilir. Ancak kültür ve gelenekteki değişim, büyük oranda “işlev” kavramıyla ilişkilidir. Zira herhangi bir kültür ögesi ya da gelenek, varlığını, ancak işlevselliğini koruduğu sürece devam ettirebilir. Özellikle, işlevleri artık başka kaynaklar tarafından karşılanan bir gelenek, zamanla değişime uğrar ve yok olur. Böyle bir durumda söz konusu gelenek, ya dönüşerek başka gelenekler meydana getirir ya da tamamen unutulur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Kültürel değişimlerin toplumsal değişimlerle aynı anda gerçekleştiği
B) Kültürel değişimlerin insanları olumsuz etkilediği
C) Bireylerin yaşamında herhangi bir etkisi olmayan kültürel değerlerin kalıcı olmadığı
D) Kimi kültürel öğelerin uzun süre yaşarlığını korumasının ulustan ulusa değişiklik gösterdiği
E) Yok olan kültürel özellikleri tekrar canlandırmanın topluma faydasının olmadığı
29. (I) İklim değişikliğinin temel nedeni insan faaliyetleri sonucu atmosfere salınan sera gazlarıdır. (II) Küresel sıcaklıkların artmasına ve dolayısıyla iklim krizinin tetiklenmesine sebep olan sera gazlarının en önemlisi de karbondioksittir. (III) Karbondioksit; ısınmadan ulaşım, elektrik üretiminden endüstriyel üretime kadar birçok alanda kullanılan fosil yakıtların yanması sonucu oluşur. (IV) Fosil yakıtlar olarak bilinen kömür, petrol ve doğal gazın çevreye verdiği zararlar göz önüne alındığında sürdürülebilir enerjiye talep gün geçtikçe artıyor. (V) Sürdürülebilir enerji, doğal çevreden sürekli ya da tekrar tekrar ulaşım imkânı olan doğal kaynaklardan elde ediliyor. (VI) Bunlar kendiliğinden var olan, zamanla tükenmeyen kaynaklar olduğu için alternatif enerjiler olarak hayatımızda yerini alıyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

30. Bir önermenin bilimsel açıdan doğru olup olmadığı gözlem ve deneyle test edilir. Örneğin, “Şu araba beyazdır.” dendiğinde dile getirdiğimiz yargıyla, işaret ettiğimiz nesne arasında bir uygunluk varsa önermemiz doğrudur. Fakat böyle bir doğru tanımı felsefeyi ilgilendirmez. Çünkü felsefe için bilgi ile bilinmek istenen nesne arasında tam bir uygunluğun var olup olmadığı konusu tartışmalıdır. Felsefe, “Nesneler bize oldukları gibi mi görünür yoksa biz nesneleri bize gördükleri gibi mi biliriz?” tarzı bir soru sorarak bilgiyi tartışmaya açarken doğruluğun kesin bir tanımını yapmaz. Zaten böylesine bir tanım yapmak felsefenin özüne de uygun değildir. Bu nedenle, felsefe “Doğru bilgi nedir?” sorusunu, çeşitli görüşler açısından farklı biçimlerde yanıtlayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenenle anlamca örtüşür?

- A) Bilim, gerçeği ve doğruyu açıklama konusunda felsefeden daha geniş imkânlarla sahiptir.
B) Felsefenin olgulara yaklaşımı, bilim insanının araştırma yöntemlerinden tamamen ayrılmaz.
C) Bir bilginin doğruluğunu ya da yanlışlığını değerlendirmek ancak bilim insanlarının işidir.
D) Felsefe, ileri sürdüğü birtakım sorularla bilimsel bilginin daha somut bir biçimde anlaşılmasını sağlar.
E) Bilimde aynı koşullar sağlandığında her zaman aynı bilgilere ulaşılabilirken felsefede doğru, bakış açısına göre değişir.

31. Tarih sadece olay ve durumların aktarılması değil, belli bir düzen, kompozisyon ve hikâye içinde anlatılması olduğundan tarihçinin seçme, sıralama ve yorumunun çerçevesi “gerçek”le sınırlıdır. Tarihî bir olayı ele alan roman yazarı ise gerçeği kendine göre yorumlama olanağına sahiptir. ---- Anlattıkları tarihsel bir olayı temsil etmek durumunda değildir ancak bilinen bir gerçekliği bozması da sorun meydana getirir. Roman yazarı, üzerinde bu baskıyı hep hisseder ve bire bir gerçekliğe bir anlamda teslim olur. Ona ancak sınırlı bir oranda kendi yorumunu katmakla yetinir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ancak yine de romancı, gerçeği değiştirip değiştirmeme ikilemiyle karşı karşıyadır.
- B) Edebiyat ve tarih ilişkisinin, gerçekliğin yaşandığı gibi ele alınması bağlamında kesiştiği görülür.
- C) Kurmaca dünyanın katı gerçekleri ile gerçek tarihî olayı birleştirecek bir uyum aramak zorundadır.
- D) Tarih, olaylarla; edebiyat, olayların etkileriyle, bireylerde oluşturduğu sarsıntıyla ilgilenmek durumundadır.
- E) Roman gibi kurmaca edebiyat ürünlerinin en önemli özelliği ne anlattığı değil, onu nasıl anlattığıdır.
32. Bir metin yazarı, editörlüğe dair düşüncelerini şu şekilde anlatıyor: “Metinleri düzenlemek, onlara şekil vermek yalnızca teknik bir iş değil, aynı zamanda yaratıcı bir süreçtir. Metni düzeltirken yazarın dünyasına da girersiniz. Onun anlatmak istediği fikri korurken metni daha akıcı ve güçlü hâle getirmek, bazen ince bir denge ister. Her yazıya aynı özenle yaklaşmak, okuyucunun ilgisini korumak için gereklidir. İyi bir editör, yalnızca hataları bulan kişi değil; aynı zamanda yazarın ileride daha yetkin yazılar yazmasına destek olan bir yol göstericidir. Benim editörlükten anladığım şey, tam olarak budur.”

Bu parçaya göre editörlüğün taşıdığı asıl anlam, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metinleri teknik yönden mükemmelleştirme işi olması
- B) Yazarlara rehberlik ederek onlara kendini geliştirme imkânı sunması
- C) Okuyucuların ilgisini canlı tutma hedefini öncelemesi
- D) Kendi yazma becerilerini geliştirmesine olanak tanınması
- E) Metindeki fikirlerin doğru anlaşılmasını sağlaması

33. Kan grupları, bireyler arasındaki kan uyumunun sağlanmasında ve hızla yerine getirilmesi gereken sağlık hizmetlerinde kritik bir rol oynar. Dünyada en yaygın görülen kan grubu 0 grubu olup A ve B gruplarına kıyasla daha yaygın dağılım gösterir. Kan gruplarının dağılımı toplumdan topluma değişiklik gösterir ve bazı gruplar belirli bölgelerde daha nadir bulunur. AB grubu en nadir görülen kan gruplarından biridir. Rh faktörü, kan grubunun pozitif ya da negatif olarak tanımlanmasında etkilidir. Örneğin bir kişinin kanı A Rh (+) ya da A Rh (-) olarak sınıflandırılabilir. Kan bağışının güvenli olması için, alıcının kan grubu ile vericinin kan grubunun uyumlu olması gerekir. Rh uyumsuzluğu durumunda özellikle hamileliklerde riskler oluşabilir. Kan grubu 0 Rh negatif olan kişiler, evrensel verici olarak kabul edilirken AB Rh pozitif kişiler evrensel alıcı olarak tanımlanır.

Bu parçadan “kan grupları”yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kan bağışında kan gruplarının eşleşmesinde Rh uyumunun da arandığına
- B) A kan grubunun, B kan grubuna göre dünya genelinde daha yaygın olduğuna
- C) Rh faktörünün kan grubunun sınıflandırılmasında tek başına rol oynamadığına
- D) 0 Rh negatif kanın, güvenli bir şekilde tüm alıcılara nakledilebildiğine
- E) Kan grubu bilgisinin acil durumlarda hayati öneme sahip olduğuna

34. Bağırsağımızda yararlı ve zararlı bakteriler bir arada bulunur ve bunlar arasında bir denge vardır. Yararlı bakteriler vücudumuzdaki metabolik faaliyetlere katkı sağlar. Özellikle stres ve çeşitli hastalıklar, bağırsağımızdaki bakteri dengesini yararlı bakteriler aleyhine bozabilir; bakteri dengesi bozulduğunda da çeşitli hastalıklar ortaya çıkabilir. Dolayısıyla, bu dengeyi korumak için “probiyotik” denen bakterileri içeren gıdalara ya da probiyotik bakteri takviyelerine ihtiyaç duyabiliriz. Probiyotik, besinlerle beraber veya destek şeklinde yeterli miktarda alındığında tüketenin sağlığına çok ciddi faydalar sağlar. Bağırsıklık sistemini düzenler, bağırsak yüzeyine tutunup hastalık yapan mikroorganizmalarla rekabet ederek bağırsakta zararlı mikroorganizmaların çoğalmasını engeller ve çeşitli antimikrobiyal maddeler üretebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bağırsakta sağlıklı bir bünye için yararlı bakteriler kadar zararlı bakteriler de bulunmalıdır.
- B) Probiyotikler, zararlı bakterilerin çoğalmasını engelleyecek bir mekanizmayı düzenlemekte rol oynar.
- C) Bağırsakta yararlı bakteri olarak sınıflandırılan probiyotikler dışarıdan da alınabilmektedir.
- D) Bağırsakta yer alan kimi bakteriler, vücudun hastalıklara karşı korunmasında etkilidir.
- E) Fiziksel ve psikolojik nedenlerle bağırsaktaki bakteri dengesi bozulabilmektedir.

35 - 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstanbul, Osmanlı Dönemi'nde çocuklara zengin bir kültürel ve eğitsel çeşitlilik içinde büyüme imkânı sunuyordu. Canlılığını her daim büyük bir enerjiyle koruyan bu devasa kentte yaşayan çocuklar, başta saray çevresi olmak üzere hayırsever ileri gelenlerin inşa ettirdiği büyük yapıların bir parçası olan eğitim kurumlarının sunduğu cömert fırsatlardan ve şehrin her türlü yeniliği kendine çeken zengin entelektüel ortamından yararlanarak yetişme şansına sahipti. İstanbul, bu kentte doğan çocukların yanında imparatorluğun özellikle Anadolu ve Rumeli coğrafyasında yaşayıp öğrenim olanaklarının ve kentin cazibesine kapılan çocuklara da kucak açıyordu. Bununla birlikte bir çekim merkezi olarak sunduğu fırsatlara karşın İstanbul'da yaşayan çocuklarla imparatorluğun diğer coğrafyalarında yaşayan kardeşleri arasında keskin ayrımlar üretmeye çalışmak doğru değildir. Özellikle İslam-Osmanlı hukukunun çocuklar ve yaşam döngüsünün bir dönemi olarak çocuklukla ilgili kapsamlı hükümleri, imparatorluğun tümünde çocuklar ve çocukluğa dair ortak bir algının ve dilin oluşmasını sağlıyordu.

35. Bu parçaya göre Osmanlı Dönemi'nde İstanbul'daki çocuklarla taşradaki çocukların arasında büyük farkların oluşmasını engelleyen etken, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklar arasında güçlü bağların kurulması
- B) Çocukların benzer yaşam standartlarına sahip olması
- C) Çocuklarla ilgili yasal düzenlemelerin olması
- D) Çocukların aynı ideolojik yaklaşımlarla yetiştirilmesi
- E) Çocukların hoşgörü ortamında büyümesi

36. Bu parçadan Osmanlı Dönemi'nin İstanbul'uyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Eğitim isteyenlerin ilgi odağı hâline geldiğine
- B) Kültürlü, aydın kişilere ev sahipliği yaptığına
- C) Dinamik ve devingen yaşam şartlarının olduğuna
- D) Eğitim amaçlı yapılan binalarıyla dikkat çektiğine
- E) Bazı bilimsel çalışmaların merkezi olarak adını duyduğuna

37 - 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Onun yazdığı her cümlelerin, yüzyıllar boyu yankılanmasıdır bu sorunun cevabı. Çünkü onun edebiyatın zirvesine çıkması, teknik çözümlemelerden çok, zamana meydan okuyarak insan ruhunu evrensel bir biçimde yansıtabilmesiyle açıklanabilir. Onda "Olmak ya da olmamak." gibi cümlelerin ardında, sadece karakterin değil, insanın varoluşsal sancısı yatar. Her yazar, insanı anlatmaya çalışır ama Shakespeare bu konuda mükemmelliğe ulaşmıştır. Hamlet'in içsel çatışması, Othello'nun kıskançlık girdabı, Lear'in acı pişmanlıkları gibi konular insanın evrensel zayıflıkları ve güçlü yönleri üzerine bir inceleme gibidir. Shakespeare'in karakterleri sadece birer tip değil, her biri yaşamın farklı yönlerini barındıran derinlikli bireylerdir. Bu yönüyle zaman geçtikçe Shakespeare'in kahramanları bizi hâlâ etkiler.

37. Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiştir?

- A) Shakespeare'in, onu okuyan tüm yazarlara yeni bir bakış açısı kazandırdığını düşünüyor musunuz?
- B) Shakespeare'in, Türk yazarların özellikle etkilendiği bir anlatım özelliği var mı?
- C) Shakespeare'i yazınsal açıdan benzerlerinden daha değerli kılan nedir?
- D) Shakespeare'in kahramanlarını ele alan biri, nelere dikkat etmelidir?
- E) Shakespeare'i okumak isteyenlere ne gibi bir yol haritası çizersiniz?

38. Bu parçaya göre Shakespeare'in zamanlarüstü bir sanatçı olmasını sağlayan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik ustalığını sürekli geliştirerek sanatsal dilini güçlendirmesi
- B) Sanatsal yetkinliğini her eserine yansıtabilmesi
- C) Dönemin ve toplumun dinamiklerine duyarlı olarak çağına ışık tutması
- D) Disiplinli çalışma alışkanlığı ve azmi sayesinde üretkenliğini sürdürmesi
- E) Karakterlerinin tek bir özelliğe indirgenemeyen çok boyutlu yapıya sahip olmaları

39 - 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kapıya ayak koyma tekniği, Stanford Üniversitesi akademisyenlerinden Jonathan Freedman tarafından tanıtılmıştır. Bu teknik, bilinen en yaygın sosyal manipülasyon tekniklerinden biridir. Teknik, büyük bir iyilik istenecek birinden önce küçük bir iyilik istemek olarak tarif edilmektedir. Freedman'a göre bir isteği gönüllü olarak yapmayı kabul eden kişinin, sonrasında aynı alıcıdan gelecek büyük istekleri de kabul etme olasılığı yüksektir. İkinci ve büyük isteğe karşılık verilmesine neden olan en önemli unsurlar, tutarlılık ve bağlılıktır. Bilişsel olarak kullanılmak istenen tuzak tutarlılıktır çünkü çoğu insan için tutarlı davranmak bir erdemdir. Böylelikle daha önce verilen kararların doğruluğu bilişsel olarak tescillenmiş olur. Bu teknik ile zihin uyuşturulmakta ve insanlar, ilk talebi iletenin sıraladığı diğer talepleri yerine getirmek zorunda hissettirmektedir.

39. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanımlama
- B) Açıklama
- C) Karşılaştırma
- D) Koşul öne sürme
- E) Gereğiyle ortaya konan yargı

40. Bu parçaya göre "kapıya ayak koyma tekniği" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her zaman işe yaradığının kesin olarak bilinmediği
- B) Zihinsel yetisi zayıf kişilerin hedef alındığı
- C) Kişinin, aralarında çelişki bulunmayan davranışlar sergilemesine dayandığı
- D) Aşamalı bir gerçekleştirme durumu içerdiği
- E) Bireyleri belli bir istek ve düşünceye yönlendirme amacıyla başvurulduğu

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Mısır, Hz. Ömer Dönemi'nde Bizans'ın denetimi altındaydı. Amr bin As komutasındaki İslam ordusu bölgedeki Bizans ordusunu yenerek Mısır'ı ele geçirdi. Mısır'daki Hristiyanlar cizye vergisi ödemek koşuluyla dinî inançlarında serbest bırakıldı. Kahire yakınlarına ise "Fustat" adı verilen bir ordugâh şehri kuruldu.

Bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Kuzey Afrika fetihlerinin başlaması
- B) Arap Yarımadası'nda siyasi birliğin sağlanması
- C) Arap-Bizans ilişkilerinin bozulması
- D) Hazinesin gelir ve giderinin artması
- E) İslamiyet'in yeni yayılım alanı bulması

2. Asya Hunlarında ve Kök Türklerde adam öldürmek, barış zamanında kılıç çekmek, zinada bulunmak, hayvan kaçırmak, hırsızlık yapmak ve benzeri hareketler kesin olarak yasaklanmıştı. Bu suçları işleyen kişiler idam edilirdi. Hafif suçlara ise genellikle on günü aşmamak üzere hapis veya bedel ödeme cezaları verildi.

Asya Hunlarında ve Kök Türklerde hapis cezalarının kısa tutulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Hukuk kurallarının yazılı hâle getirilmemiş olması
- B) Merkezîyetçi yönetimin zayıf olması
- C) Yönetimde kut anlayışının esas alınması
- D) Konargöçer yaşam tarzına sahip olunması
- E) Hükümdarların gerektiğinde mahkemelere başkanlık yapması

3. Osmanlı Devleti'nde padişahın "Buyurdum ki..." sözüyle başlayan ve tuğrasını taşıyan bütün fermanları kanun niteliğinde olup, tartışılmadan yerine getirilirdi. Ancak padişah, bu yetkilerini keyfî biçimde kullanamazdı. Diğer yandan padişahın, devletin her işleminin İslam hukukuna uygun olmasını da gözetmesi gerekiyordu.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Padişahların sınırsız yetkilere sahip olmadığı
- B) Padişahların şer'i kurallar koyabildiği
- C) Hukuk birlikteliğinin önemsendiği
- D) Halkın sınırlı da olsa yönetimde söz sahibi olduğu
- E) Her padişahın kendi adına kanunnâme çıkaramadığı

4. Damat Ferit Paşa, dönemin şeyhülislamına Millî Mücadele hareketini din düşmanı ilan eden bir fetva yayımlattı. Mustafa Kemal ve arkadaşları padişaha ve halifeye karşı suç işledikleri iddiasıyla idam cezasına çarptırıldı. Şeyhülislamın hazırladığı fetva ile Mustafa Kemal ve arkadaşlarının idam cezasına çarptırıldığına dair kararlar, İngiliz uçaklarıyla Anadolu'nun her yerine dağıtıldı.

Buna göre Damat Ferit Paşa ile ilgili;

- I. halkın dinî duygularını kötüye kullandığı,
- II. Mebusan Meclisi tarafından göreve getirildiği,
- III. işgalcilerle iş birliği yaparak Millîcilere karşı yoğun bir propagandaya giriştiği

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. 1 Kasım 1922’de saltanat kaldırılınca son Osmanlı padişahı Vahdettin, 17 Kasım 1922’de ülkeyi terk etmiştir. Bunun üzerine TBMM, halifelik makamına Osmanlı ailesinden Abdülmecit Efendi’yi getirmiştir. Abdülmecit Efendi ilerleyen süreçte padişaha özgü törenler düzenlemeye ve elçi kabulüne başlamıştır. Halifenin bu davranışları bazı milletvekilleri tarafından desteklenmiştir. Bu kişiler “Halife Meclisin, Meclis halifenindir.” diyerek halifeyi meclis ve devlet başkanı gibi göstermeye başlamışlardır.

**Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin göstergesi ola-
maz?**

- A) Halifenin millî egemenliğe aykırı davranışlar sergilediğinin
B) Halifelik ve saltanat makamlarının birbirinden farklı olduğunun
C) Türkiye’de 1922’de rejimin adının belirlendiğinin
D) Halife Abdülmecid Efendi’nin bazı çevreler tarafından kullanılmaya çalışıldığının
E) TBMM’nin, halifelik makamının dış güçlerce kullanılmasını önlemeye yönelik önlem aldığıının

6. Türkiye, mutlak konumuna bağlı olarak Kuzey Yarımküre’nin orta kuşağında yer almaktadır.

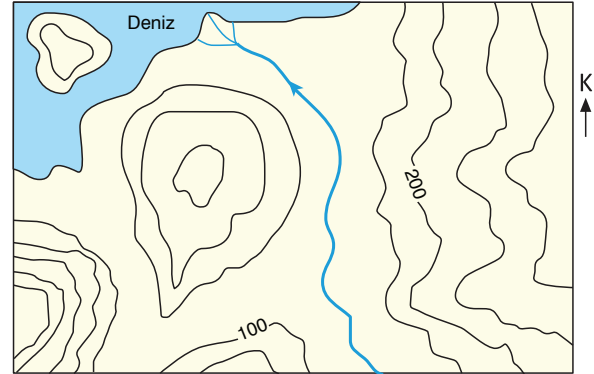
Bu durum;

- I. en yüksek sıcaklıkların temmuz ve ağustos aylarında görülmesi,
II. güney yönünden gelen hava kütlelerinin sıcak, kuzey yönünde gelenlerin soğuk karakterli olması,
III. denizel hava kütlelerinin etki sahasının kuzey ve güneydeki kıyı bölgelerinde dar olması,
IV. kısa mesafelerde farklı hava olaylarının görülmesi

özelliklerinden hangileri üzerinde etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Aşağıda bir yörenin topoğrafya haritası verilmiştir.

**Bu haritada aşağıdaki yer şekillerinden hangisi gö-
sterilmemiştir?**

- A) İki tepe arasında kalan ve çevresine göre yükseltinin daha az olduğu boyun
B) İki akarsu vadisini birbirinden ayıran ve birbirine ters yöndeki eğimli yüzeyleri birleştiren sırt
C) Akarsuyun taşıdığı alüvyonları deniz kıyısında biriktirmesi ile oluşan ova
D) Akarsu aşındırması sonucu oluşan, bir taban ve bunun iki yanında yamaçların olduğu vadi
E) Yüksek kesimlerle çevrili krater, çanak ve çukur gibi alçak sahalar